

Kristina Háfoss

Løgtingskvinna
fyri Tjóðveldi

sæst aftur við, at MVG inntøkurnar ikki hava havt nakran veruligur vøkstur seinnu árinum, og at talið av løntakarum, hevur staðið meira ella minni í stað. Í apríl 2014 (nýggjastu tølini frá Hagstovu Føroya) vóru omanfyri 2600 færri løntakarar, enn tá tað vóru flest í 2008.

Kunnu tú fegnast um, at nú ferð umsiðir er komin á fleiri stórar byggiverkætlanir, samstundis sum framgongd er í uppisjóvarvinnu og alivinnu, sær út til, at ávís framgongd er at hóma í MVG og talinum av løntakarum, ið eru knýtt at byggivinnuni og ídnaði.

Manglandi konjunktur-javnan

Hetta leiðir aftur til, ein annan part av búskaparpolitikkini hjá samgonguni, ið hevur verið skeivur. Tí samgongan hevur framt alt ov fáar iløgur seinastu árinum, tá tørvur hevur verið á hesum, samstundis sum tað nú verður sett gongd á eina røð av almennum iløgum í senn, júst tá privati parturin av búskapinum eisini fer undir fleiri stórar verkætlanir. Hetta hevur gjørt lágkonjunkturin longri og ógvusligari enn neyðugt, og fer framyvir at upphita búskapin skjótari enn neyðugt. Vit síggja longu nú at mangul er uppá arbeiðsmegi innan byggivinnuna, og at prísstøðið er hækkandi. Hetta er nakað, ið kundi verið sloppið undan, um farið varð undir stóru almennum iløgurnar fyrr. Tað var eisini óneyðugt at koma í hesa støðuna, tí meginparturin av stóru iløgnum vórðu longu samtyktar áðrenn henda samgongan tók við, tvs. í CHE-samgonguni og tá minnilutasamgongan samstarvði við Tjóðveldi og Framsókn í 2011. Eitt nú Marknagilsdepilin, varðir bústaðir í Norðoyggjum og í Eysturoynni, nýtt Havrannsóknarskip, útbygging av Landssjúkrahúsinum, Húsálansgrunnurin (Bústaðir) fekk nýggjar heimildir at byggja leigubústaðir o.s.fr.

Manglandi nýskipanir

Eitt av aðalmálunum hjá Tjóðveldi er, at fáa framt alneyðugu nýskipanirnar í góðum samstarvi við viðkomandi partar. Hetta er neyðugt fyri at tryggja at vit fáa sum mest og best tænastur og virðir til fólk, vinnu og samfelag. Men eisini á hesum øki hevur samgongan tíverri valt aðra leið. Hevur í størstan mun framt “plenuklippara-sparingar” á figgjarlógini,

heldur enn at fremja veruligar nýskipanir. Hetta hevur kostað dýrt. Bæði tí at hetta hevur skert fleiri vælferðartænastur v.m. óneyðugt, og tí at tað vísir seg, at tað er júst í lágkonjunkturum, at tað er møguligt at fáa semjur um nýskipanir. Ongin fiskivinnunýskipan er í eygsjón, og heldur ongin nýskipan av fyrisitingini – bert ein fráboðan um at 10 mió. kr. skulu sparast innan 2 ár. Innan eldraðkið hevur landið blakað handklæðið í ringin. Landsstýrið megnar ikki at fremja neyðugu nýskipanirnar, og velur í staðin at blaka ábyrgdina frá sær, og lata økið til kommunurnar at taka sær av. Og á pensjónsøkinum hevur samgongan ásett lógartvungið pensjónsinngjald og framt søguliga stóra pensjónsskattahækking, men ongin verulig pensjónsnýskipan hevur sæð dagsins ljós. Hvat hendir við Samhaldsfasta og Fólkapensjónini? Sum skilst ætlar stórar partur av samgonguni at avtaka fólkapensjónina - vónandi verður ikki so - men enn veit ongin hvør endin á hesum verður. Hildið kundi verið áfram, men samanumtikið er ikki eydnast at fremja tær nýskipanir, ið samfelagið hevur ovur stóran tørv á.

Nýggj stjórn og ítøkilig átøk alneyðug

Manglandi býti av virðum landsins, manglandi álit á landsins leiðslu, manglandi konjunkturstýring og manglandi nýskipanir eru sostatt týðandi orsøkir til at vit ikki hava fingið ta varandi framgongd, ið vit fyri langari tíð síðan áttu havt, tá hugsað verður um umstøðurnar annars í búskapinum.

Politisk átøk á hesum økjum eru samstundis lykilin til, at tryggja varandi framgongd.

Skal hetta eydnast verður tú neyðugt við nýggjari stjórn, ið kann endurreisa álit á politisku skipanina. Eini stjórn, ið vil seta bjørt mál fyri land og fólk, og sum megnar at fremja neyðugu átøkini fyri, at fáa Føroyar aftur á rætta kós.

Mynd: Sigmar Mørkøre

Knud takkar fyri seg

Eftir at hava verið knýttur meira ella minni fast at læknadøminum á Eiði síðani 1980, hevur Kund Jacobsen sín seinasta arbeiðsdag í dag

Leo Poulsen

Tað byrjaði so smátt við, at Knud Jacobsen kom til Føroya sum avloysari í 1980.

- Tá var tað Petur Reinert, sáli, sum eg loysti av, og seinni eisini Magnus á Stongunum. Eg var avloysari hvørt summaruttan eini tvey í byrjanini av 80-unum heilt fram til 1997, tá eg byrjaði í meiri føstum kørmum, sigur Knud Jacobsen.

Honum hevur altíð dámt óvanliga væl í Føroyum.

- Eg eri als ikki stórbýar menniskja, og eg trívist ikki í størri plássum. Tí hevur mær alla tíðina dámað so ómetaliga væl í Føroyum, sigur Knud Jacobsen.

Hann heldur, at tað hevur stóran týðning, at læknin kennir sjúklingarnar, men tað er annað, ið hevur enn meira at siga.

- Tað, at sjúklingurin kennir læknan hevur nógv meira at siga. At sjúklingurin kennir læknan so

mikið væl, at hann hevur fult álit á honum, hevur alt at siga. Tað kann ikki vera rætt, at sjúklingurin skal gera seg kendan við einar fimm ella seks ymiskar læknar, tí tá verða viðurskiptini ongantíð so, sum tey eiga at vera, sigur Knud Jacobsen.

Hann heldur tí, at tað verður eitt stórt afturstig, um kommunulæknaðini nú verða savnað undir størri veingjum.

- Tá fær tú ongantíð somu góðu viðurskipti millum kommunulækna og sjúkling, sigur Knud Jacobsen.

Væl móttikin

Hann kennir seg vera væl móttiknan í Føroyum.

- Tað vísir eg eisini, nú eg farið avstað aftur, at tey skipaðu fyri einari móttøku fyri mær. So tað er við nakað av sorgblíðni, at eg nú sigi farvæl, sigur Knud Jacobsen.

Hann sigur, at konan og børnini eisini eru fallin væl til í Føroyum.

- So tað er við bæði sorgblíðni og takksemi, at eg nú sigi farvæl. Tú kanst eisini siga, at seinasti søludagur er farin framvið, tí eg eri 71 ár, nú eg gevist, sigur Knud Jacobsen.

Hann hevur ikki hugsað teir stóru tankarnar, nú hann gevst.

- Eg havi ein skóg, sum mær dámar mær væl at hugna mær í, og nakað av kirkjuligum arbeiði bíðar eisini í Danmark, so eg fari nokk ikki at keða meg, tá eg komi heim, sigur Knud Jacobsen.

Hann hevur eisini níggju abba-børn, sum stundir nú vera at taka sær nakað meira av.

- So hóast eg fari til Danmarkar aftur nú, so vænti eg ikki, at eg fari at keða meg komandi tíðina. Tað verðuruttan iva nóg mikið at takast við, nú eg verið pensjónist, sigur Knud Jacobsen, sum síðani 1997 hevur starvast sum kommunulækni á Eiði og á Norðskála.